

ELS COLORS DE L'ANY LITÚRGIC

Advent	Nadal
Temps de durant l'any	Quaresma
Tridu Pasqual	Pasqua
Temps de durant l'any	

Totes les cultures fan ús del simbolisme dels colors, tant per a la vida social com per a l'expressió religiosa, encara que no sempre és universal el sentit que es dona a cada color. Hi ha llocs, per exemple, en què el negre simbolitza el dol, mentre que en d'altres és el blanc el que fa aquesta funció.

També la litúrgia cristiana, al llarg dels segles, ha anat associant diversos colors a uns determinats temps litúrgics. En el ritu llatí les primeres notícies sobre l'ús dels colors no van més enllà del segle XIII, i encara durant molt de temps van conviure costums diversos en diferents regions, com ara el d'emprar el gris, color de la cendra, durant la Quaresma. De fet, fins al segle XVI, amb el Concili de Trento, no s'arribà a un cert codi unitari per a tota l'Església. Aquests colors es refereixen sobretot als vestits litúrgics dels ministres (l'estola i la casulla) i a les robes que poden adornar l'altar, l'ambó o el sagrari. Els colors, doncs, esdevenen signes que cal desxifrar.

EL COLOR BLANC

El color blanc, a la cultura occidental, és un color alegre, que d'entrada suggereix netedat, festa i llum. Per això s'ha convertit en símbol de la innocència, de la puresa i de la joia, de la serenitat i de la pau. En la nostra tradició s'associava a la virginitat. D'aquí que fos el color de les núvies.

Com que el color blanc està format per tots els colors reunits, evoca l'absolut, la plenitud, el principi i la fi.

L'àngel que apareix al costat del sepulcre per anunciar que Jesús ha ressuscitat va vestit de blanc (Mc 16,5). Els vencedors de l'Apocalipsi (19,14) estan coberts de lli blanc i muntats sobre cavalls blancs. La glòria del Crist se simbolitza en l'escena de la Transfiguració amb uns vestits blancs com la llum (Mt 17,2).

Per això els vestits litúrgics són blancs: per celebrar el Nadal, la Pasqua, les festes del Senyor (a no ser que es refereixin a la Creu) i de la Mare de Déu, així com en les dels sants que no són màrtirs. També per a la celebració del Baptisme, del Matrimoni i de la Unció dels malalts. El blanc és, doncs, el color privilegiat de la festa cristiana, com a expressió de la llum, la joia i la vida que Déu ens comunica.

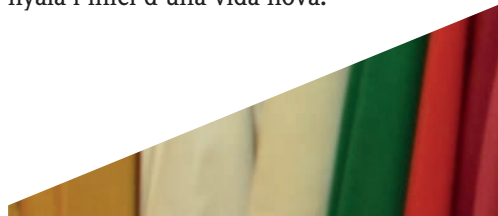
EL COLOR VERMELL

Des de l'antiguitat, el color vermell és el color suprem per excel·lència. Si s'imposa amb tanta força és perquè evoca dos elements: el foc i la sang. En alguns textos bíblics, el vermell s'identifica amb la culpa (Is 1,18), potser per la sang vessada: «Els vostres pecats són vermells com l'escarlata, però podrien ser blancs com la neu; són vermells com el carmí, però podrien ser com la llana».

El vermell és el color elegit per a la celebració del Diumenge de Passió (Rams) i del Divendres Sant; també per a d'altres celebracions de la Passió de Crist, com l'Exaltació de la Creu. S'utilitza també per a les festes d'apòstols, evangelistes i màrtirs, perquè han donat testimoni amb les seves vides de la fe en Crist.

La festa de Pentecosta, amb què finalitza la cinquantena Pasqual, remet també al vermell, evocant el foc de l'Esperit, que és vida.

El sagrament de la Confirmació es pot celebrar amb vestits vermells o blancs. En vermell subratlla la presència de l'Esperit, en blanc assenyala l'inici d'una vida nova.

EL COLOR MORAT

S'utilitza el morat en les celebracions de l'Advent i de la Quaresma. Dos temps litúrgics en què preparem amb un to de major austeritat les festes del Nadal i de la Pasqua.

El morat es fa servir també en les celebracions penitencials.

I des del Concili Vaticà II, el morat tendeix a reemplaçar el negre, color de dol, en les celebracions exequials (de difunts). El negre és, en la nostra tradició, el color de l'aflicció privada d'esperança. El morat és més mesurat: és un mig negre (en llatí medieval, morat es deia: «subniger»). En algunes cultures s'associa a la reialesa i a la noblesa. El canvi de color vol expressar un to d'esperança pasqual.

EL COLOR DAURAT

Per expressar una celebració particularment festiva i solemne, de vegades s'utilitza el color daurat en comptes del color blanc.

EL COLOR VERD

El color verd és el color de la vegetació, del creixement, de la vida, de la renovació, de l'ecologia. D'aquí que se l'associï a la serenitat i a l'esperança.

Dins de la litúrgia, el verd és el color del temps de durant l'any: les 34 setmanes en què no celebrem un misteri concret del Crist, sinó el conjunt de la Història de la salvació, i, sobretot, la celebració setmanal del diumenge com a «Dia del Senyor».

EL COLOR DEL DIVENDRES SANT

És interessant fixar-se en el que ha passat en la celebració del Divendres Sant. Abans s'usava el negre, el color de les exèquies cristianes al llarg de tota l'Edat Mitjana.

Després es passà al morat com en les exèquies, perquè aquest dia «no estem de dol». Però en la reforma de l'any 1970 es va pensar que el color vermell expressa millor el misteri de Crist com el primer i autèntic Màrtir que ha vessat la seva Sang pels altres.

ALTRES COLORS MENYS FREQUENTS (OPCIONALS)

EL COLOR ROSA

El color rosa s'utilitza, de forma voluntària, per marcar una pausa dins del rigor del color morat. Es fa servir en dos diumenges que marquen la meitat dels dos temps litúrgics de caire penitencial. Així, el rosa es pot fer servir el tercer diumenge d'Advent (el diumenge *Gaudete*) i el quart de Quaresma (el diumenge *Laetare*). Aquest caire més alegre s'expressa a través del color i també amb ornamentacions de flors i amb música instrumental, dos elements de què es prescindeix durant l'Advent i la Quaresma.

EL COLOR BLAU

El color blau es pot usar des del segle XIX per celebrar, a les diòcesis d'Espanya, la solemnitat de la Immaculada, tot i que aquesta possibilitat no apareix en el Missal Romà.

EL COLOR NEGRE

Dins la litúrgia, el negre –el color que entre nosaltres expressa el dol i la tristesa– havia estat al llarg dels segles el color de l'Advent i de la Quaresma. Ara tan sols resta com a facultatiu a les exèquies i altres celebracions de difunts, tot i que cada vegada s'utilitza més el morat. Si es tracta de nens pàrvuls, el color més adient és el blanc.

